بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان

هەرێمی کوردستانی عێراق
سەرۆکایەتی هەرێم
سەرۆك

بەناوی گەلەوە

بڕیار

ژمارە (٣٨) ساڵی ٢٠٠٧

یاســـــــای بەرەنگاربوونەوەی جگەرەکێشـــــــان

لە هەرێمی کوردستان ـ عێراق

بە پێی ئەو دەسەڵاتەی لە بڕگەی (١) ی ماددەی (١٠) ی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان – عێراق ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەموارکراو پێمان دراوەو، بە پاڵپشتی ئەو یاساکارییەی ئەنجومەنی نیشتمانی کوردستان – عێراق کردویەتی لە دانیشتنی ژمارە (٢٢) لە١٤ /٢٠٠٧/١١ بڕیارماندا بە دەرکردنی:

یاسای ژمارە (٣١)ی ساڵی ٢٠٠٧
یاســـــــای بەرەنگاربوونەوەی جگەرەکێشـــــــان
لە هەرێمی کوردستان ـ عێراق

ماددەی یەکەم:

دروستکردن یان هێنانی هەر جۆرێك لەبەروبوومی تووتن یان بازرگانی پێوەکردنیان لە هەرێم یاخود نمایشکردنیان بۆ فرۆشتن یان لە خۆگرتن بەمەبەستی فرۆشتن قەدەغەیە ئەگەر لەگەڵ نیشانە و پێوەرە نێودەوڵەتیەکان هاوجووت نەبن و ئەوەی سەرپێچی ئەمە دەکات بە غەرامەیەك حوکمدەدەرێ کە لە پێنج ملیۆن دینار کەمتر نەبێ و لە بیست ملیۆن دیناریش زیاتر نەبێ.

ماددەی دووەم:

نابێ منداڵ بەرهەمەکانی تووتن و پێکهاتەکانی بکێشێ یاخود پیشەی فرۆشتن و کڕینیان دەست بداتێ و هەر چی سەرپێچی بکات بە سزای سەرپێچی کردن بەپێی یاسای نەوجوانان ژمارە(٧٦)ی ساڵی ١٩٨٣ی هەموارکراو سزا دەدرێ.

ماددەی سێیەم:

وەزارەتی تەندروستی تایبەتمەندە بە چاودێری کردنی رادەی هاوجووتی جگەرە و هەموو جۆرەکانی توتنی ناوخۆیی و هاوردە لەگەڵ ئەو مواسەفاتانەی کە لەم یاسادا دیاری کراوە و ئەو رێنماییانەی بەپێی ئەوانەوە دەردەچن، بە مەرجێك هیچ ناتەواوییەك بە حوکمەکانی یاسا کارپێکراوەکان نەگەیەنن.

ماددەی چوارەم:

پێویستە لەسەر هەر کەسێك کە جگەرە یا تووتن یا پێکهاتەکانی لە دەرەوە دێنێ بە مەبەستی فرۆشـتن یا داکردنی، مۆڵەتی ئوسـوولی لە وەزارەتی بازرگانی وەرگرێ و پەیوەسـت بێ بەو مواسـەفات و مەرجانەی کە وەزارەتی تەندروستی دەسـنیشـانی دەکات و ئەوەی لەم یاسایە دا هاتووە.

ماددەی پێنجەم:

یەکەم:لەسەر هەر پاکەتێکی تووتن و پێکهاتەکانی یان جگەرەکان لە شوێنێکی دیار ئەم زانیارییانەی خوارەوە دەنووسرێن .

1. مێژووی بەرهەمهێنانی و کۆتایی پێ هاتنی بە مانگ و ساڵ.
2. ئاگاداریکردنەوەیەکی تەندروستی بە هەردوو زمانی کوردی و عەرەبی بەپێی بەرزەفتیانەکانی رێکخراوی تەندروستی جیهانی.
3. دەرخستنی ناوەرۆکی هەر جگەرەیەك لە قەتران و نیکۆتین لەسەر پاکەتە جگەرەکان.

دووەم: رەنگی نووسینی ئاگادارییەکە هەمان رەنگی نووسینی نیشانە بازرگانیەکە دەبێ.

سێیەم: ئاگاداری کردنەوەکە لەسەر رووی پاکەتە کە دەنووسرێ.

چوارەم: سەرپێچیکەری حوکمەکانی برگەی (یەکەم)ی سەرەوە بە غەرامەیەك سزا دەدرێ کە لە (سێ ملیۆن)دینار کەمتر نەبێ و لە (پێنج ملیۆن)دیناریش زیاتر نەبێ لەگەڵ دەست بەسەر داگرتنی ماددە گیراوەکەدا.

ماددەی شەشەم:

ریکلام کردن بۆ جگەرە یا تووتن یان پێکهاتەکانی لە هەموو شوێنەکان لە هەرێم ولە هەموو هۆیەکانی راگەیاندن قەدەغە دەکرێ و سەرپێچیکەر بە غەرامەیەك سزادەدرێ لە (چوارسەد هەزار)دینار کەمتر نەبێ و لە (دوو ملیۆن) دیناریش زیاتر نەبێ و ناچار دەکرێ ئەو سەرپێچییە لاببات.

ماددەی حەوتەم:

پێویستە لەسەر ئەو شوێنانەی کە جگەرە یان تووتن یا پێکهاتەکانی بۆ فرۆشتن نمایش دەکەن، تابلۆ دابنێن و ئەو ئاگادار کردنەوە تەندروستیەی کە لە بڕگەی(/یەکەم/٢ی) ماددەی پێنجەمدا هاتووە بە جۆرێکی بەرچاو کە بخوێندرێتەوە لەسەر بدرێ، سەرپێچی کەریش بە غەرامەیەك سزادەدرێ کە لە پەنجا هەزار دینار کەمتر نەبێ و لە پێنج سەد هەزار دیناریش زیاتر نەبێ و، ئەگەر سەرپێچییەکەی دووبارەش کردەوە ئەو کات کۆگاکەی بۆ ماوەی یەك مانگ دادەخرێ، ئەگەریش بۆ جاری دووەم دووبارەی کردەوە ئەو کات مۆڵەتەکەی لێ دەسەندرێتەوە.

ماددەی هەشتەم:

یەکەم: جگەرە کێشان بە نێرگلەشەوە لەم شوێنە گشتیە داخراوانەی خوارەوە قەدەغە دەکرێ:

١. سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان ـ عێراق.
٢. ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستان ـ عێراق.
٣. ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان ـ عێراق.
٤. هۆیەکانی هاتوچۆی گشتی و تایبەت.
٥. قوتابخانەکان و بنکەکانی فێرکردن و مەشق و زانکۆکان و نەخۆشخانەکان و بنکەی تەندروستیەکان و نۆڕینگەی پزیشکی ومزگەوت و شوێنەکانی خواپەرستی.
٦. وەزارەتەکان وفەرمانگەکانی حکومەت و دەزگا دادوەرییەکان و دەستەو دامەزراوە گشتییەکان ویانە وەرزشیەکان و بارەگای کۆمەڵەکان و شوێنە گشتییەکان و لەناو ئەسانسێر و هۆڵەکانی سینەما وشانۆ.
٧. دەزگا پیشەسازییەکان و فرۆکەخانەکان و مەڵبەندەکانی بە بازار کردنی بازرگانی.
٨. چێشتخانەو نانەواخانەو چایخانە و ئەو شوێنانەی کە چێشت یاخود خواردنەوە بە خەڵك دەدەن.
٩. وێستگەکانی بەنزین و پێدانی سووتەمەنی.

دووەم:سەرپێچیکەری حوکمی بڕگە(یەکەم)ی سەرەوە بە غەرامەیەك سزادەدرێ کە (دە هەزار)دینارە.

سێیەم:ئەنجومەنی وەزیران بۆی هەیە شوێنی دیکە بۆ سەر ئەو شوێنانە زیاد بکات کە جگەرە کێشانیان تێدا قەدەغە کراوە.

چوارەم:دەشێ شوێنی تایبەتی بۆ جگەرە کێشان لەو شوێنانە تەرخان بکرێ کە لە بڕگەی (یەکەم)ی ئەم ماددەیەدا هاتوون.

ماددەی نۆیەم:

وەزارەتی پیشەسازیی بە هەماهەنگی لەگەڵ وەزارەتی تەندروستی چاودێری جۆری دەخاتە سەر تووتنی خۆماڵی بۆ دڵنیابوون لە هاوجووت بوونی لەگەڵ ئەو مواسەفاتانەی کە لە دەوڵەتاندا کاریان پێ دەکرێ.

ماددەی دەیەم:

وەزارەتی تەندروستی بە هەماهەنگی لەگەڵ وەزارەتە پەیوەندیدارەکاندا هوشیار کردنەوەی تەندروستی بۆ قەدەغە کردنی جگەرە کێشان لە هەموو هۆیەکان بڵاودەکاتەوە.

ماددەی یازدەم:

دەبێ وەزیری تەندروستی ڕێنمایی پێویست بۆ ئاسانکاریی جێبەجێ کردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەربچوێنێ.

ماددەی دوازدەم:

لەسەر ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندیدارەکانە حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبەجێ بکەن.

ماددەی سێزەم:

ئەم یاسایە لە ڕۆژی ٣١ی مانگی مایسی ٢٠٠٨ڕۆژی جیهانی بەرەنگاربوونەوەی جگەرە کێشان جێبەجێ دەکرێ ولە ڕۆژنامەی فەرمی(وەقایعی کوردستان) بڵاودەکرێتەوە.

مسعود بارزانی
سەرۆکی هەرێمی کوردستان-عێراق

هەولێر
٦/بەفرانبار/ ٢٧٠٧ کوردی
٢٧/کانوونی یەکەم / ٢٠٠٧ زایینی
١٨ /ذو الحجة/ ١٤٢٨ کۆچی

هۆیە پێویستەکانی دەرچوواندنی ئەم یاسایە

لە پێناوی بەرژەوەندیی گشتی و پاراستنی هاووڵاتیان لەو مەترسییانەی کە لە ئەنجامی جگەرە کێشان تووشیان دەبێ و لە پێناوی کۆمەڵگایەکی تەندروستی بێ جگەرە کێشان و ژینگەیەکی پاك و دروست بۆ هاووڵاتیان و بە مەبەستی دانانی بەرزەفتی بۆ نەهێشتنی جگەرە کێشان و قەدەغەکردنی لە شوێنە گشتییە داخراوەکان و قەدەغەکردنی ریکلام و پڕوپاگەندە کردن بۆ تووتن و پێکهاتەکانی، ئەم یاسایە دەرچوێنرا.